

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

14 ספטמבר 2020

תפ"ח 16-01-932 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

מספר פל"א 88003/2015 מספר פל"א 293592/2014 מספר
פל"א 3533348/2014 מספר פל"א 4692844/2014 מספר פל"א 19405/2015

לפני כבוד השופטת -
נשיאה רות לורד
שופט צבי דותן
שופטת דבורה עטר

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

עמירם בן אוליאל (עציר) ת"ז 205452519

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה עוה"ד יעל עצמון ועוה"ד דנה אלון
ב"כ הנאשם עוה"ד אשר אוהיון
ב"כ המשפחה עוה"ד עומר חמייסי ומשפחת נפגעי העבירה

פרוטוקול

הנאשם נוכח בהיוועדות חזותית וזאת על פי בקשתו.

גזר דין

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע שלוש עבירות רצח, לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"); שתי עבירות ניסיון רצח, לפי סעיף 305 לחוק; שתי עבירות הצתה, לפי סעיף 448 סיפא לחוק; ועבירה של קשירת קשר לביצוע פשע ממניע גזעני, לפי סעיף 499(א)(1) בנסיבות סעיף 144 לחוק. יצוין כי הנאשם זוכה מעבירת חברות בארגון טרור שיוחסה לו בכתב האישום.

2. בהתאם לעובדות כפי שנקבעו בהכרעת הדין, בתגובה לרצח מלאכי רוזנפלד ז"ל, שהתרחש בסוף יוני 2015, קשרו הנאשם ואחר קשר לביצוע פיגוע נקמה בכפר דומא. הפיגוע תוכנן בפגישות שקיימו השניים ובסופן קבעו כי יפגשו בלילה שבין 30.7.2015 ל-31.7.2015 על מנת

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

14 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

1 לבצע את הפיגוע, כאשר בהתאם לסיכום ביניהם, הנאשם יביא את האמצעים הנדרשים
2 לביצועו.

3 בסופו של דבר, יצא הנאשם לבדו לבצע את הפיגוע.
4 על מנת להגביר את אפקט ההרתעה והפחד ולהגביר את הפגיעה, חיפש הנאשם בית בתוככי
5 הכפר, בעל סממנים המעידים כי הוא מיושב. לאחר שאיתר את הבתים המתאימים, ריסס
6 הנאשם כתובות "נקמה" ו"יחי המלך המשיח" והצית שני בתים בכפר בכוונה לגרום למותם
7 של יושבי הבתים. הבית הראשון שהצית הנאשם, ביתו של מאמון דוואבשה, היה ריק מאדם.
8 בבית השני שהצית הנאשם לנו באותה העת בני הזוג סעד ורהאם דוואבשה ושני ילדיהם
9 הקטנים, אחמד ועלי. כתוצאה ממעשיו של הנאשם קיפדו את חייהם סעד, רהאם ועלי התינוק,
10 ואילו אחמד, שהיה כבן חמש במועד הפיגוע, נפצע באורח קשה.

11
12 3. נציין כי לאחר מתן הכרעת הדין, נעתרנו לבקשת ההגנה להוספת ראיות חדשות שלא היו בפני
13 הצדדים קודם לכן: ראיונות שנערכו עם הילד אחמד בהם הוא נראה ונשמע מתאר את שזוכר
14 מהאירוע. זאת, לאחר שהצדדים נתנו הסכמתם לקבלת הראיונות כראיה חלף עדותו של אחמד
15 בבית המשפט.
16 לאחר בחינת הראיות החדשות, קבענו בהכרעת דין משלימה מיום 7.9.2020 כי אין בראיות אלה
17 כדי לעורר ספק בדבר אשמתו של הנאשם במעשים אותם קבענו כי ביצע. לפיכך, נותרה הכרעת
18 הדין המקורית על כנה.

הראיות לעונש

19
20
21 4. במסגרת הטענות לעונש העידו בפנינו מר **חוסין דוואבשה**, אביה של רהאם המנוחה, ומר
22 **נאצר דוואבשה**, אחיו של סעד המנוח.

23
24 5. **חוסין** סיפר על הקשר הקרוב שהיה לו עם בתו המנוחה, ועל הגאווה שחש בשל הישגיה.
25 בצעירותה הייתה רהאם תלמידה מצטיינת. לאחר סיום בית הספר פנתה ללימודים גבוהים,
26 סיימה תואר ראשון, התחתנה והביאה לעולם שני ילדים. במקביל לימדה תלמידי כיתות יב
27 לבגרות. בסמוך לאירוע היא וסעד החלו לבנות את ביתם.
28 רהאם נפצעה באורח קשה מאוד בפיגוע וסבלה מכוויות חמורות. היא נפטרה ביום הולדתה, 38
29 ימים לאחר הפיגוע. **חוסין** תיאר את התקופה הקשה שחוותה המשפחה כולה והוא בפרט, עת
30 נאלץ לשהות לצד בתו הפצועה אנושות מבלי שיכול היה לשוחח עמה, ובמקביל לשהות לצד
31 נכדו אחמד, אשר עבר טיפולים קשים ונותר מאושפז בבית החולים חודשים ארוכים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

14 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

חוסין סיפר על הטיפולים הרבים שעבר אחמד, ועל הצלקות שנותרו על גופו. הוא ביקש להודות לצוות הרפואי שהציל את חייו. עוד מסר על הקשיים שחווה אחמד כיום. לדבריו, אחמד מבקש לעיתים קרובות לראות את הוריו, וקשה לו להשלים עם מותם.

6. **נאצר** סיפר על הקשר הקרוב של בני המשפחה בכלל ושלו בפרט עם אחיו המנוח סעד. הוא תיאר את סעד כאדם טוב, בעל חלומות גדולים, איש משפחה, אשר ילדיו היו חשובים לו יותר מכל. סעד עבד כפועל בניין, והיה אהוב על כל מכריו. במותו היה כבן 33 בלבד. נאצר תיאר את האימה שחש בליל האירוע למראה הבית השרוף, ואת התחושות הקשות למראה גופתו השרופה של התינוק עלי. עוד תיאר כיצד נאלץ לספר לאביו ואמו המבוגרים על מותו של סעד, כשבוע לאחר הפיגוע. לדבריו, חייהם של בני המשפחה התהפכו, והחלומות הרבים שהיו להם התנפצו. הוא באופן אישי תכנן להמשיך ללמוד, אך בשל הכאב שחש והאחריות שהוטלה עליו, עצר הכל. נאצר מסר עוד כי כלל ילדי המשפחה חיים כיום בחד נוכח האירוע. אחמד חווה קשיים רבים, מתקשה לקבל את שארע ואינו מבין מדוע שרפו את בני משפחתו.

7. במסגרת הראיות לעונש הוגשו לעיונו תמונות המתעדות את מצבו של אחמד לאחר הפיגוע ואת הצלקות שנותרו על גופו גם כיום (ע/1) וכן אסופת מסמכים רפואיים המפרטים את מצבו הקשה בעת הגעתו לבית החולים ואת הטיפולים הרבים שעבר (ע/3).

8. כן הוגש כראיה גיליון הרישום הפלילי של הנאשם (ע/2), ממנו עולה כי לנאשם 5 הרשעות קודמות מהשנים 2008-2013, בעבירות של כניסה לשטח סגור, התפרעות, הריגה או היזק לבעל חיים, הפרעה לעובד ציבור והפרעה לשוטר.

9. במסגרת הטיעונים לעונש הוגש מכתב שכתבה אשתו של הנאשם (ע/4), בו טענה כי הנאשם חף מפשע ונשפט על לא עוול בכפו. צוין במכתב כי חקירותיו הקשות של הנאשם בגין העבירות נושא הליך זה, הותירו אצלו כאבים וצלקות נפשיות. לקראת הדיון היום, הוגש מכתב נוסף מטעם אשת הנאשם, בו חזרה על טענתה כי הנאשם חף מפשע, ציינה כי בחקירת האירוע בדומא נפלו מחדלים, וכי היא סבורה כי הרוצחים מסתובבים חופשיים עד היום.

טיעוני המאשימה לעונש

10. המאשימה טענה כי הנאשם פעל מתוך תכנון מוקדם מוקדם, לאחר שגמלה בליבו ההחלטה לרצוח ערבים רק בשל היותם ערבים, וזאת על מנת לנקום רצח של יהודי. הנאשם בחר להמשיך

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

14 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

- את אותו מעגל דמים של פיגוע נקמה תחת פיגוע נקמה. הפיגוע שביצע הנאשם הוביל לתוצאה הקשה מכל של רצח של כמעט משפחה שלמה, זוג הורים ותינוק בצורה אכזרית מאוד וקשה.
11. המאשימה עותרת לגזור על הנאשם בגין שלוש עבירות הרצח בהן הורשע שלושה עונשי מאסר עולם, וכן להורות על ריצוי העונשים במצטבר זה לזה, זאת בהתאם להלכה הפסוקה הקובעת כי כאשר מדובר בעבירות שהביאו לנטילת חיים של מספר קורבנות, יוטלו עונשים מצטברים כדי לתת ביטוי לערך הנעלה של קדושת החיים שנפגע בשל מותם של כל אחד מנפגעי העבירה.
12. אשר לעבירות הנוספות בהן הורשע הנאשם, טענה המאשימה כי מדובר בעבירות חמורות המצדיקות התייחסות מיוחדת, ועל כן יש להורות כי העונש בגין יהיה במצטבר למאסרי העולם. בהתאם למבחנים שנקבעו בפסיקה, סבורה המאשימה כי מדובר באירוע אחד הכולל מספר מעשים נפרדים. לשיטתה, עבירות ההצתה "נבלעות" בתוך עבירות הרצח וניסיונות הרצח, ולכן העונש המקסימלי לו ניתן לעתור בגין המעשים הנוספים מעבר למעשי הרצח הוא 50 שנות מאסר.
13. נטען כי מעשיו של הנאשם פגעו בערכים החברתיים של קדושת החיים, שלמות הגוף, הסדר הציבורי, ובבטחונה של מדינת ישראל. עוצמת הפגיעה בערכים אלה גבוהה מאוד. התכנון המוקדם של המעשה, הנזק הכבד שנגרם ופוטנציאל הנזק, מצדיקים קביעת מתחם ענישה גבוה.
14. המאשימה הפנתה לראיות שהוגשו בעניין פציעתו הקשה של אחמד, מהם עולה כי סבל מכוויות בדרגות 2-3 ב-60% מהגוף, היה מורדם ומונשם למשך 8 ימים, עבר סדרה ארוכה של ניתוחים והיה מאושפז בבית חולים במשך כשנה. מעשיו הנפשעים של הנאשם קטעו את רצף חייו של אחמד ושינו אותם לחלוטין. אחמד מוסיף ומתמודד עם קשיים פיסיים גם כיום, זאת לצד אובדן הוריו ואחיו, אובדן עימו יאלץ להתמודד כל חייו.
15. המאשימה הדגישה גם את פוטנציאל הנזק שהיה טמון במעשיו של הנאשם, וציינה כי רק במקרה לא היה הבית הראשון מאויש בליל הפיגוע, ועל כן נגרם בשל הצתה זו נזק לרכוש בלבד.
16. לשיטת המאשימה, נוכח הנסיבות החמורות של ביצוע העבירות והמניע האידיאולוגי לביצוען, יש להטיל עונשים הקרובים לעונשי המקסימום הקבועים בחוק. המאשימה סבורה כי אין בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כדי להקל בעונשו של הנאשם. הנאשם לא לקח אחריות על מעשיו ולא הביע כל חרטה על תוצאותיהם הקשות. המאשימה עותרת להשית על הנאשם 40 שנות מאסר נוספות במצטבר לשלושת עונשי מאסר העולם.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

14 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

17. המאשימה עותרת בנוסף לקבוע כי הנאשם ביצע רצח חריג בחומרתו בהתאם לסעיף 30ב' לחוק שחרור על תנאי ממאסר.

נטען כי רצח בני משפחה בשנתם, לרבות תינוק חסר ישע, וזאת באמצעות הצתת ביתם, מהווה רצח אכזרי במיוחד ומצדיק הפעלת הסעיף. לכך מצטרף המניע האידיאולוגי הגזעני מכוחו פעל הנאשם, המצדיק אף הוא את הפעלת הסעיף.

המאשימה ציינה כי לשיטתה ניתן היה להפעיל בענייננו אף את סעיף 40 לחוק המאבק בטרור, אשר מוביל לתוצאה זהה מבחינת קציבת העונש ומשך המאסר. ואולם, מכיוון שסוגיית החלת סעיף זה על נאשמים שכתב האישום הוגש נגדם טרם כניסתו של חוק המאבק בטרור לתוקף היא סוגיה שטרם נדונה והוכרעה בפסיקה, עתרה המאשימה ליישם בענייננו דווקא את הוראת סעיף 30 לחוק שחרור על תנאי.

18. המאשימה טענה כי לסבל ולקושי שחוותה משפחת דוואבשה יש גם השלכות כלכליות, בין היתר בשל הטיפול באחמד אשר גדל אצל סבו וסבתו מצד אמו. נוכח היקף הנוק, עותרת המאשימה להשית פיצויים עבור עזבונו המנוחים בסכום המקסימלי האפשרי בגין כל אחת מעבירות הרצח, פיצוי נוסף בסכום המקסימלי האפשרי עבור הקטין אחמד בשל פציעותיו והנזקים הקשים שנגרמו לו, ופיצוי למאמון דוואבשה בגין הפגיעה ברכושו.

טיעוני ההגנה לעונש

19. ההגנה טענה כי הנאשם עומד על כך שלא ביצע את המעשים המיוחסים לו, ואשר בהם נאלץ להודות בשל האמצעים שהופעלו נגדו בחקירות. יחד עם זאת, הבהירה ההגנה כי אין חולק כי מותם של בני משפחת דוואבשה מהווה אירוע קשה אשר זכה לגינוי על ידי הציבור כולו.

20. ההגנה הפנתה לסעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "חסי"פ") אשר קובע כי אין להעניש נאשם יותר מפעם אחת בשל אותו המעשה. נטען כי בהתאם למבחנים שנקבעו בפסיקה, כל עוד ניתן להפריד בין פעולת הרג אחת לאחרת, יש אפשרות לא רק להרשיע במספר עבירות המתה אלא גם לגזור מספר עונשים. ההגנה סבורה כי בענייננו, ניתן להטיל עונש נפרד בגין השלכת כל אחד מבקבוקי התבערה, אך שלושת עבירות הרצח של בני משפחת דוואבשה הן תוצאה של מעשה אחד בלבד.

ההגנה הדגישה כי בהתאם לעולה מהכרעת הדין הנאשם לא ראה את הקורבנות ולא ידע כמה אנשים יש בבית אותו נקבע כי הצית. יתר על כן, מרגע השלכת הבקבוק לא הייתה תוצאת המעשים תלויה בידי הנאשם. מדובר בסיטואציה שונה וייחודית, אשר איננה זהה למקרים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

14 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

המוכרים של ריבוי קורבנות שנדונו בפסיקה. לפיכך, אין מקום להטיל עונשים נפרדים בגין כל אחת מעבירות הרצח, ויש להטיל עונש מאסר עולם אחד בלבד.

21. אשר לבקשת המאשימה להחלת סעיף 30 לחוק שחרור על תנאי – סבורה ההגנה כי אין מקום להחיל את הסעיף בענייננו. נטען כי החוק נועד לרצח אכזרי ממש, בו הרוצח פעל מתוך אכזריות חריגה, מתוך מודעות שלמה לסבל של הקורבן, ולעיתים אף הנאה מסבלו. המקרים בהם הופעל הסעיף עד כה הם מקרים חריגים וחמורים מענייננו. עוד נטען כי בהתאם לפסיקה, בעובדה שהמעשים בוצעו ממניע אידיאולוגי אין כדי להצדיק בהכרח את החלת הסעיף.

22. ההגנה טענה בנוסף כי אופן התנהלות החקירה, בה הופעלו כנגד הנאשם אמצעים פיזיים, מצדיקה הקלה בעונשו של הנאשם. נטען כי כבר נקבע בפסיקה כי פגיעה בזכויות הנאשם בחקירה יכולה להיות שיקול לעניין העונש, ובענייננו הפגיעה בזכויות במהלך החקירה הייתה קשה וחמורה. השאלה עד כמה משליך אופי החקירה על שאלות של צבירת עונשים והפעלת סעיף 30 לחוק מאסר על תנאי טרם נדונה בפסיקה, אך לשיטת ההגנה יש באמצעי החקירה הפסולים שהופעלו כנגד הנאשם כדי להצדיק הן את חפיפת העונשים שיוטלו עליו והן את הקביעה כי אין מדובר ברצח חריג בחומרתו.

דיון והכרעה

23. הנאשם נותן היום את הדין על מעשים חמורים שביצע בליל ה-31.7.2015, ואשר גרמו לתוצאה קשה מנשוא- אובדן חייהם של שלושה בני משפחה אחת, בני הזוג סעד ורהאם דוואבשה ובנם התינוק עלי, ופציעתו הקשה של ילדם הנוסף, אחמד. תוצאה קשה זו לא נבעה ממעשה פזיז שבוצע באופן ספונטני. מעשיו של הנאשם תוכננו בקפידה, ונבעו מהאידיאולוגיה הקיצונית בה החזיק ומגזענות. הנאשם רצה במותם של יושבי הבית אותו הצית, אך בשל היותם ערבים המתגוררים בכפר דומא, וזאת מתוך תפיסה כי במותם ינקום את מותו של מלאכי רוזנפלד ז"ל, אשר נרצח בצומת סמוכה כחודש קודם לכן. בני משפחת דוואבשה ישנו את שנת הלילה בביתם, עת השליך הנאשם את בקבוק התבערה דרך חלון חדר השינה בו ישנו. התינוק עלי, שהיה אז כבן 18 חודשים בלבד, נפטר במקום. סעד נפטר מפציעותיו 8 ימים לאחר מכן, בן 33 שנים במותו. רהאם נפטר ביום הולדתה ה-28, 38 ימים לאחר הפיגוע. אחמד, שהיה באותה העת כבן 5 שנים בלבד, נפצע קשה מאוד, ונשקפה סכנה לחייו. הוא השתחרר מבית החולים רק כשנה לאחר מכן, לאחר הליך שיקומי ממושך וניתוחים רבים שעבר לטיפול בכוויותיו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

14 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

עבירות הרצח- מעשה אחד או מספר מעשים

24. הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בשלוש עבירות רצח, אשר לצדן עונש מאסר עולם חובה. בנוסף, הורשע בשתי עבירות ניסיון רצח, שתי עבירות הצתה ועבירה של קשירת קשר ממניע גזעני.

25. אין חולק בין הצדדים כי כלל מעשיו של הנאשם בוצעו במסגרת "אירוע אחד", כהגדרת מושג זה בסעיף 40 לחוק ובהתאם למבחנים שנקבעו בפסיקה. זאת לאור הקשר ההדוק בין המעשים והעובדה שנעשו כחלק ממסכת עבריינית אחת (ראו: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014), להלן: "הלכת ג'אבר").

26. המחלוקת העיקרית בין הצדדים עוסקת בשאלה מהו מספר המעשים שביצע הנאשם, כמשמעותו של מונח זה בסעיף 186 לחסד"פ. כמפורט לעיל, ההגנה סבורה כי הנאשם ביצע במהלך האירוע שני מעשים פסיים בלבד- זריקת שני בקבוקי תבערה אל עבר שני בתים. לשיטתה, בהתאם להוראת סעיף 186 לחסד"פ, ניתן להטיל על הנאשם עונש נפרד בגין כל אחד משני מעשים אלה. יוצא מכך שבגין נטילת חייהם של שלושת בני משפחת דוואבשה ופציעתו הקשה של אחמד, יש להטיל על הנאשם עונש מאסר עולם אחד בלבד. המאשימה סבורה כי כל אחת מעבירות הרצח וניסיון הרצח שביצע הנאשם מהווה מעשה נפרד, ועל כן יש לגזור על הנאשם שלושה מאסרי עולם ועונשים נוספים בגין ניסיונות הרצח.

27. בחינת פסיקת בתי המשפט בעניין זה מעלה כי הדין עם המאשימה. בהלכת ג'אבר התייחס בית-המשפט העליון להוראת סעיף 186 לחסד"פ, ופירט את המבחנים שגובשו בפסיקה לצורך הבחנה בין מעשה אחד למספר מעשים, תוך שקבע כי מבחנים אלה יוסיפו לחול אף לאחר השינוי שיצר תיקון 113 לחוק העונשין:

"בית משפט זה יצר במרוצת השנים הבחנה בין "מעשה אחד", שמקים מספר עבירות אך בציוד עונש אחד, לבין "מספר מעשים", שמקיימים מספר עבירות ומצדיקים הטלת מספר עונשים. במרוצת השנים התפתחו שני מבחנים עיקריים לצורך הכרעה בשאלה דנן: האחד, המבחן הצורני-עובדתי, שבמסגרתו בוחנים האם ניתן להפריד בין פעולות שנעשו ברצף ובסמיכות יחסית של זמן ומקום, דהיינו האם מדובר בפעולה יחידה מתמשכת שלא ניתן לפצלה לתת-פעולות או שמא בשרשרת פעולות עוקבות שכל אחת מהן היא חוליה נפרדת.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

14 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

השני, המבחן המהותי-מוסרי, שנוהג בעיקר בעבירות הנעברות בגופו של אדם (להבדיל מעבירות רכוש), ושבמסגרתו מתמקדים בנזקים שגרמה התנהגותו של העבריין לנפגעי העבירה ובאינטרס החברתי שנפגע. במסגרת מבחן זה נבחנת בין היתר – אם לא בעיקר – שאלת ריבוי הנפגעים. בהקשר זה נקבע והודגש בשורת פסקי דין כי כאשר מדובר במספר נפגעים ממעשה אלימות או מעבירות מין יש לכל אחד מהנפגעים אינטרס עצמאי לשמירה על שלום גופו, אשר מטה את הכף לטובת "פיצול" המעשים והעונשים".

(סעיף 24 לפסק-דינו של השופט דנציגר. וראו גם סעיף 8 לפסק-דינה של השופטת ברק-ארוז, וסעיף 2 לפסק-דינו של השופט פוגלמן).

28. ההגנה ביקשה לאבחן בין המקרה שבפנינו למקרים אחרים שנדונו בפסיקה ואשר עסקו בעבירות המתה מרובות נפגעים. נטען כי בשונה מאירועים אחרים בהם ניתן היה לראות בפעולה אחת מתמשכת שביצע הנאשם כרצף של פעולות נפרדות, ועל כן לקבוע כי מדובר במספר מעשים, בעניינו לא ניתן לעשות זאת. כך למשל, בע"פ 1742/91 פופר נ' מדינת ישראל, נא(5) 289 (1997) (להלן: "עניין פופר"), שם דובר על ירי אוטומטי לעבר קורבנות רבים, קבע בית-המשפט העליון כי המבצע ראה את הקורבנות מולו וכיוון את הרובה כלפי כל אחד מהם, גם אם ברצף, ועל כן מספר המעשים בגינם ניתן יהיה להענישו יהיה כמספר הקורבנות. ואילו בעניינו, מדובר בפעולה אחת רגעית, של השלכת בקבוק תבערה. הנאשם כלל לא ידע כמה אנשים שהו בבית, ומרגע השלכת הבקבוק לא הייתה התוצאה תלויה בידיו.

29. אין לקבל טענה זו של ההגנה. אף אם יישום המבחן הצורני-עובדתי בעניינו מוביל למסקנה שלפיה מעשהו של הנאשם, במובן הפיסי, אינו ניתן לפיצול לתת-פעולות נפרדות, ועל כן נכון לראותו כמעשה אחד המצדיק הטלת עונש אחד, הרי שאין זו התוצאה הנובעת מיישום המבחן המהותי-מוסרי. הפסיקה העוסקת בעבירות המתה הדגישה כי על דרך הכלל, במקרים בהם הביא הנאשם למותם של מספר קורבנות, נכון מבחינה מוסרית לגזור על הנאשם עונשים בהתאם למספר הקורבנות, וזאת בשל הערך העליון של קדושת חיי אדם (ראו למשל: ע"פ 9804/02 שר נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 461 (2004.4.24), אליו הפנתה המאשימה).

30. בע"פ 9826/05 מחאג'נה נ' מדינת ישראל (9.7.2008) נדון עניינו של מי שהסיע למקום הפיגוע את המחבלת אשר פוצצה עצמה בלב מסעדת "מקסים" בחיפה בשנת 2003. בפיגוע נרצחו 21 בני אדם ורבים נפצעו. המחבלת עצמה נהרגה בפיצוץ. המערער זוכה מעבירה של סיוע לרצח, אך הורשע בעבירות רבות של גרימת מוות ברשלנות ובעבירות נוספות. המערער טען כי העבירות בהן הורשע נבעו ממעשה אחד, הסעת המחבלת, ועל כן לא ניתן להענישו יותר מפעם אחת בגין מעשה זה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

14 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

1 בית-המשפט דן בהוראת סעיף 186 וקבע כי הפעלת המבחן המהותי-מוסרי בענייננו מאפשרת
2 להטיל עליו עונשים נפרדים ומצטברים בגין גרימת מותם של קורבנות רבים. כדברי השופטת
3 בייניש בסעיף 18 לפסק הדין: "כבר נקבע בפסיקתנו, כי כאשר מדובר בעבירות המתה, יש
4 ליתן משקל נכבד למבחן המהותי-מוסרי, ואין להסתפק במסקנות המבחן הצורני-העובדתי.
5 כאמור, על פי המבחן המהותי-מוסרי, יש לבחון את מהות האונס המוגנים על ידי
6 העבירה. לפיכך, בעבירות המתה, מספר מעשי ההמתה עשוי להיות כמספר הקורבנות
7 שהומתו ולא כמספר פעולותיו הפיזיות של העבריין, וזאת בשל הערך של קדושת חיי
8 אדם. עיקרון כללי זה חל הן בעבירות שהיסוד הנפשי בהן הוא של מודעות פלילית, ואף כוונה,
9 והן בעבירות שהיסוד הנפשי הנדרש בהן הוא של רשלנות".

10 דברים אלה יפים מקל וחומר אף לענייננו, עת הנאשם הוא שביצע בעצמו את מעשה ההמתה,
11 וזאת בכוונה תחילה. וברי, נוכח פסיקת בית המשפט בעניין מחאג'נה, כי העובדה שהנאשם לא
12 ראה את קורבנותיו או לא ידע מה צפוי להיות מספרם המדויק, אינה שוללת את האפשרות
13 להטיל עליו מספר עונשים כמספר הקורבנות.

14 אנו סבורים כי בנסיבות המקרה דנן, תהא זו תוצאה לא מוסרית – הן מנקודת המבט של
15 קורבנות הפיגוע והן בשל אופיו החמור של הפיגוע שביצע הנאשם – לראות בפעולתו כמעשה
16 אחד לצורך גזירת הדין. לפיכך, יש לראות במותם של כל אחד משלושת הקורבנות בענייננו
17 כמעשה רצח נפרד, ובהתאם לגזור על הנאשם בגין עבירות הרצח שלושה מאסרי עולם.

19 אופן ריצוי מאסרי העולם- בחופף או במצטבר?

21 31. משקבענו כי יש להטיל על הנאשם שלושה מאסרי עולם בגין הרשתו בשלוש עבירות הרצח,
22 נותרה השאלה כיצד ירצה הנאשם את העונשים- בחופף או במצטבר זה לזה. עיון בפסיקה
23 מלמד כי כאשר מדובר במעשי רצח הכוללים מספר קורבנות, נוהגים בתי המשפט להורות על
24 ריצוי מספר עונשי מאסר עולם במצטבר זה לזה, וזאת כמספר הקורבנות. ההלכה בעניין זה
25 נקבעה בע"פ 399/89 מדינת ישראל נ' זלום, פ"ד מו(2) 187, 191 (1992), ומאז יושמה בשורה
26 ארוכה של פסקי-דין.

27 יפים לעניין זה דבריה של השופטת דורנר בעניין פופר :

28 "ערך חיי האדם וסלידתנו העמוקה ממעשים הפוגעים בו חייבים למצוא ביטוי מפורש ונפרד
29 גם במסגרת גזירת העונש, הן לעניין מספר העונשים שיש לגזור על הנאשם והן לעניין
30 הצטברותם. אף כי מעשה רצח של אדם בודד הוא כשלעצמו מעשה נפשע וחמור מאין כמותו,
31 גזירה של אותו עונש על מי שרצח אדם אחד ועל מי שרצח רבים עלולה להתפרש כהחלשה של
32 משמעות ערך חיי האדם, ואף עלולה לפגוע במידת ההרתעה. שכן, מה יעצור רוצח מלהרבות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

14 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

את קורבנותיו אם בגין הקורבנות הנוספים הוא לא יהיה צפוי לכל תוספת עונש? (פסקה 18 לפסק-הדין).

וראו גם ע"פ 9804/02 שר נ' מדינת ישראל פ"ד נח(4) 461, 477 (24.4.2004): "על דרך הכלל נאמר כי במקום שהמדובר הוא בעבירה המלווה בכוונה, יוטלו על העושה עונשים מצטברים, אלא אם נסיבותיו המיוחדות של המקרה תוריינה אותנו על חפיפת העונשים, כולם או חלקם".

32. בענייננו, לא מצאנו כי נתקיימו נסיבות מיוחדות המצדיקות חפיפה של העונשים. לפיכך, אנו מורים כי שלושת מאסרי העולם שנגזרו על הנאשם ירוצו במצטבר זה לזה.

העונש ההולם בגין העבירות הנוספות

33. פרט לעבירות הרצח, הורשע הנאשם בשתי עבירות של ניסיון רצח, האחת בגין הניסיון להביא, באמצעות הצתת בית משפחת דוואבשה, למותו של אחמד דוואבשה, והשנייה בגין הניסיון להביא, באמצעות הצתת בית נוסף, למותו של בעל הבית, מר מאמון דוואבשה. בנוסף, הורשע הנאשם בשתי עבירות הצתה, ובעבירה של קשירת קשר. לא יכול להיות חולק כי עבירות ההצתה בענייננו נבלעות בעבירות הרצח וניסיון הרצח, ואין מקום לגזור בגין עונש נפרד. אנו סבורים כי בנסיבות המקרה דנן, יש לראות אף בעבירת קשירת הקשר כעבירה הנבלעת, לעניין העונש, בעבירות העיקריות והחמורות יותר. יחד עם זאת, ברי כי יש בקשירת הקשר כדי להשליך על חומרת יתר העבירות שבוצעו, באשר מקשירת הקשר אנו למדים כי מדובר במעשים אשר כללו תכנון מוקפד מראש, הצטיידות בציוד הנדרש, ומעורבות של מתכנן נוסף.

34. הערכים המוגנים בעבירות בהן הורשע הנאשם הם קדושת החיים, שלמות הגוף, והזכות לביטחון. עוצמת הפגיעה בערכים אלה בענייננו חמורה מאוד. הנאשם הצית בתי מגורים במטרה לגרום למותם של יושביהם, החפים מכל פשע. הצתת הבית הראשון הסתיימה, בשל מזל בלבד, בפגיעה ברכוש, אך ברי כי גרמה לפגיעה בביטחונו של מאמון, ואף של תושבי הכפר דומא בכללותם. הצתת הבית השני הביאה, פרט למותם של שלושת בני משפחת דוואבשה, לפגיעה קשה ביותר בגופו של אחמד. בנוסף, הביאו מעשיו של הנאשם לפגיעה בסדר הציבורי, בתדמיתה ואף בביטחונה של מדינת ישראל.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

14 ספטמבר 2020

תפ"ח 16-01-932 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות

35. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, שקלנו לחומרא את המניע הגזעני לביצוע, את התכנון המוקדם, ואת הנזק שנגרם ועלול היה להיגרם כתוצאה מהן.
36. כתוצאה מהצתת בית משפחת דוואבשה, נפצע אחמד באורח קשה מאוד ונשקפה סכנה לחייו. אחמד עבר ניתוחים רבים, והיה מאושפז פרק זמן של קרוב לשנה. הליך שיקומו נמשך עד היום. אחמד איבד בפיגוע את הוריו ואת אחיו הקטן, זאת בהיותו בן 5 שנים בלבד. ברי כי יאלץ להתמודד עם אובדן זה לאורך כל שנות חייו.
- המסמכים הרפואיים שהובאו לעיוננו, התמונות הקשות המתעדות את פציעותיו של אחמד, וכן עדויותיהם של סבו חוסיין ודודו נאצר – מלמדים על הפגיעה הפיסית והרגשית הקשה ועל הסבל הרב שחוה בגין מעשיו של הנאשם.
37. אשר להצתת ביתו של מאמון, נציין כי התמונות שהוצגו לנו במסגרת שמיעת הראיות מלמדות על נזק משמעותי שנגרם למבנה. ביתו של מאמון לא היה מאויש בעת ההצתה, וכך במזל לא נגרמה פגיעה בנפש. ואולם, פוטנציאל הנזק הגבוה הקיים בהשלכת בקבוק תבערה ובו בנוזל בשעת לילה מאוחרת אל בית מגורים, מצדיק אף הוא ענישה מחמירה.
38. בחינת מדיניות הענישה בעבירות ניסיון רצח שעניין פיגוע מתוכנן המבוצע ממניע לאומני מעלה כי בתי המשפט נוהגים לגזור בגין אירועים מעין אלה **עונשי מאסר ממושכים, הקרובים לעונש המקסימלי האפשרי בגין עבירת ניסיון הרצח, קרי- 20 שנות מאסר** (ראו למשל: תפ"ח (מחוזי תל אביב-יפו) 6256-07-16 **מדינת ישראל נ' מחאמרה** (29.11.2017), וההפניות המופיעות שם).

הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות

39. במסגרת הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, שקלנו לקולא את גילו הצעיר של הנאשם בעת ביצוע העבירות, כבן 21 שנים, וכן את נסיבותיו המשפחתיות והיותו אב לילדה קטנה.
40. שקלנו אף את התנהלות רשויות החקירה בעניינו של הנאשם. במסגרת חקירת פרשה זו הפעיל שירות הביטחון הכללי לראשונה מאז הקמתו "אמצעים מיוחדים" כנגד נאשמים יהודים. כנגד הנאשם דן הופעלו האמצעים במסגרת שתי חקירות צורך. כפי שקבענו בהחלטתנו במשפט הזוטא, הפעלת האמצעים פגעה פגיעה חמורה בזכויות היסוד של הנאשמים לשמירה על שלמות הגוף והנפש, וכן בכבודם.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

14 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

נציין כי פסיקת בית-המשפט העליון מכירה כיום בפגיעה בזכויות של נחקר כשיקול להקלה בעונש. התנהלות רשויות החקירה אף עוגנה במסגרת תיקון 113 לחוק כשיקול רלוונטי לעניין קביעת עונשו של נאשם בתוך מתחם הענישה ההולם (ראו : סעיף 40א(9) לחוק).

41. שקלנו לחומרא את עברו הפלילי של הנאשם, כאשר חרף גילו הצעיר בעברו חמש הרשעות קודמות. עוד נציין כי הנאשם לא לקח אחריות על מעשיו, ובהתאם אין הוא זכאי להקלה בעונש לה זכאים נאשמים המודים באשמה ומביעים חרטה על מעשיהם.

42. לאחר בחינת השיקולים השונים, לרבות אמצעי החקירה הקשים והחריגים שננקטו כנגד הנאשם, אנו מוצאים לגזור על הנאשם 17 שנות מאסר בפועל בגין ניסיון הרצח של הילד אחמד, ו-10 שנות מאסר בפועל בגין ניסיון הרצח שעניינו הצתת ביתו של מאמון. אנו מורים כי עונשים אלה ירוצו בחלקם בחופף ובחלקם במצטבר זה לזה, כך שסך הכל ירצה הנאשם בגין העבירות הנוספות 20 שנות מאסר, וזאת במצטבר לשלושת מאסרי העולם.

סעיף 30 לחוק שחרור על תנאי

43. אשר לעתירת המאשימה לקבוע כי המעשה שביצע הנאשם הינו מעשה הכולל נסיבות חריגות בחומרתן, וזאת לצורך החלת סעיף 30 לחוק שחרור על תנאי, התשס"א-2001, נאמר כי לאחר בחינת טענות הצדדים בעניין, אנו סבורים כי בנסיבותיו של מקרה זה, אין מקום לעשות שימוש בהוראת החוק.

44. נסביר כי משמעותה האופרטיבית של הכרזת בית המשפט, כי מעשה רצח בוצע בנסיבות חריגות בחומרתן, היא כי וועדת שחרורים מיוחדת לא תמליץ להקל בעונשו של האסיר בטרם חלפו לפחות 15 שנים מהיום שבו החל לשאת את מאסרו, ותקופת הקציבה לא תפחת מ-40 שנה.

45. סעיף 30 לחוק שחרור על תנאי ממאסר נכנס לתוקפו ביום 16.11.2014. הסעיף אינו מפרט ומגדיר מהן אותן הנסיבות שבהתקיימן יש מקום להגדיר את מעשה הרצח כחריג בחומרתו. בדברי ההסבר להצעת החוק צוין כי: "ההצעה אינה מתייחסת לכל רצח שהוא... אלא למעשי רצח חריגים, אכזריים או מרובי קורבנות" (ה"ח 566 כג' תמוז התשע"ד 21.7.2014). עיון בפרוטוקול ישיבת ועדת החוקה חוק ומשפט מיום 29.9.2014, אשר דנה בהצעת החוק הנ"ל, מעלה כי הועדה הותירה במכוון עמימות ביחס להגדרת המקרים בהם תחול הוראת החוק, וזאת על מנת להשאיר את שיקול הדעת ליישום ההוראה בידיו של בית-המשפט.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

14 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

46. מאז כניסתו לתוקף הוחל הסעיף במספר מקרים חמורים במיוחד, בין היתר במקרים של רצח ילדים על ידי הוריהם (ראו למשל: תפ"ח (מחוזי מרכז) 9248-07-14 מדינת ישראל נ' לוי (5.6.2016); תפ"ח (מחוזי באר שבע) 53758-07-13 אמטיראת נ' מדינת ישראל (15.12.2015)); במקרי רצח אכזריים אשר כללו גם תקיפות מיניות ברוטאליות (תפ"ח (מחוזי ירושלים) 28279-11-14 מדינת ישראל נ' נחמני (29.4.2019); ע"פ 1900/18 ילמה נ' מדינת ישראל (6.10.2019)); ובמעשי טרור שבוצעו במקום הומה אדם, כאשר הרוצח התכוון לבצע טבח אכזרי ורב נפגעים (תפ"ח (מחוזי תל אביב) 6256-07-16 מדינת ישראל נ' מחאמרה (29.11.2017); ע"פ 7899/16 אבו חאשיה נ' מדינת ישראל (16.10.2018)).

47. בעניין אבו חאשיה נקבע כי הוראת סעיף 30 נועדה למקרים חריגים, ויישומה צריך להיעשות במשורה. עוד נקבע כי מניע אידיאולוגי לביצוע עבירת רצח אינו מוביל בהכרח להגדרה של נסיבות חריגות בחומרתן (ראו: סעיף 6 לפסק-דינו של השופט עמית).

48. עיון במקרים בהם בתי המשפט החילו את סעיף 30 מלמד כי לרוב נעשה הדבר במקרים בהם מבצע העבירות רואה את תוצאות מעשיו הקשים, לרבות סבלם של הקורבנות, ולעיתים אף את תחנתם כי יחדל ממעשיו. למרות זאת הוא אדיש לכך או אף מרוצה מכך שכוונותיו התממשו. בענייננו, למרות התוצאות החמורות והקשות שנגרמו ממעשי הנאשם והאכזריות הטבועה בהם, אין הנסיבות דומות, ולו מחמת הספק. בנסיבותיו הייחודיות של המקרה דנן, הנאשם לא ידע מה יהיה מספר הקורבנות או את זהותו של עלי כתינוק חסר ישע, ואף לא שאף למקסם את מספר הקורבנות, ועל כן איננו מוצאים להחיל את סעיף 30 הנ"ל כעתירת המאשימה.

סוף דבר

49. אנו גוזרים על הנאשם את העונשים הבאים:

א. שלושה מאסרי עולם, בגין שלוש עבירות הרצח, אשר ירוצו במצטבר זה לזה.

ב. 17 שנות מאסר בפועל, בגין ניסיון הרצח של אחמד דוואבשה, ו-10 שנות מאסר בפועל בגין ניסיון הרצח של מאמון דוואבשה.
עונשים אלה ירוצו בחלקם בחופף זה לזה, כך שסך הכל ירצה הנאשם 20 שנות מאסר נוספות, וזאת במצטבר למאסרי העולם.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

14 ספטמבר 2020

תפ"ח 932-01-16 מדינת ישראל נ' בן אוליאל(עציר) ואח'

1 עונשי המאסר ימנו החל מיום מעצרו של הנאשם בתיק זה ביום 1/12/15.

2
3 ג. פיצוי בסכום המרבי הקבוע בחוק, 258,000 ₪, לכל אחד מעזבונות שלושת המנוחים, סעד,
4 רהאם ועלי.

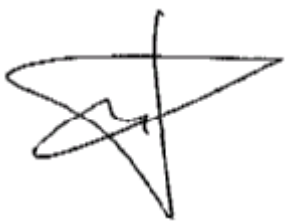
5
6 ד. פיצוי לאחמד דוואבשה, בסכום של 200,000 ₪.
7 הפיצוי יועבר על-ידי המזכירות אל האפוטרופוס החוקי, אשר יפקיד את הכספים בנאמנות
8 בחשבון בנק על שם אחמד, עד הגיעו לגיל 18, שאז יועברו אליו הכספים.

9
10 ה. פיצוי למאמון דוואבשה, בסך 20,000 ₪.

11
12 כספי הפיצויים יופקדו תוך 90 ימים מהיום.

13
14 זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים מהיום.

15
16
17
18 ניתן והודע היום כ"ה אלול תש"פ, 14/09/2020 במעמד הנוכחים.

19
20

דבורה עזר, שופטת

צבי דותן, שופט

רות לור, שופטת - נשיאה

21
22
23
24 הוקלד על ידי ליאת קחלון